

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Prooemivm Qvinti Psalmi Pœnitentialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

Apoc. 21. tur, sicut scriptum est: *Ecce tabernaculum Dei cum hominibus.*

XX. *Tunc acceptabis sacrificium iustitie, oblationes et holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.*

Edificata cœlesti Hierusalem, sacrificium dumtaxat iustitiæ acceptum erit Domino; quia ibi non erit opus offerri sacrificium pro peccato. In hac enim vita quia in multis quotidie delinquimus, oportet ut contriti cordis & contribulati spiritus Deo sacrificium offeramus. In resurrectione autem, cum corruptibile hoc induerit incorruptionem, & mortale hoc induerit immortalitatem, nec ullus sanctorum peccare postmodum poterit, nec quisquam ad Deum pro peccato orabit. In tantum namque peccatum delebitur, ut etiam pœna peccati omnino destruat, sicut scriptum est: *Absorpta est mors à victoria. Ubi est mors victoria tua? ubi est mors aculeus tuus? Stimulus enim mortis peccatum est.* Necesse fariò ibi peccatum deesse convincitur, ubi mortis aculeus non invenitur. Non igitur oportet ibi offerri pro peccato sacrificium, ubi nec in cogitatione admittitur delictum. Sacrificium itaque iustitiæ sancti in æterna vita Deo offerent; quia in solo conditoris amore intenti, indefessas remuneratori suo in lætitiæ cordis laudes dicent. Unde scriptum est: *Beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.* Et iterum: *Vox exultationis & salutis in tabernaculis iustorum.* Tunc electorum suorum oblationes Deus acceptas habebit; quia sanctas eorum meditationes nullius pravitatis admixtio maculabit. Holocausta nihilominus eorum accipiet; quia totum quod in eis erit, flamma divinæ charitatis accendet. Et [*tunc imponent super altare tuum vitulos.*] Altare, Dei Filius est, de quo ipse Dominus ait: *Altare de terra facietis mihi.* Quid est enim aliud altare de terra facere, nisi de Dei Filij incarnatione non dubitare: Ipse est namque cui in hac vita cordium nostrorum sacrificia imponimus, & in quo cogitationes illicitas ne convalescant matamur. Unde scriptum est: *Beatus qui tenebit & alii dei parvulos suos ad petram.* Ad petram quippe parvulos nostros allidimus, cum orientes motus illicitos, imitationis Christi intentione mortificamus.

1 Cor. 15. 8

1bid.

Pf. 33. Pf. 117.

Exod. 20. d

Pf. 136.

1. Cor. 1.

1. Pet. 2. d

1. Par. 17. 4
3. Reg. 6.

Scriptum est enim: *Petra autem erat Christus.* Ipse ergo est petra, ad quam cogitationes nostras tenemus: ipse altare, cuius clementiæ peccatorum vitimas imponere præsumimus. Denique peccata nostra ipse portavit. Super ipsum ergo vitulos in æterna vita sancti seipsum imponent; quia per gratiam Dei liberati à lege peccati & mortis, quod nulli iugo legis postmodum erunt subditi, totum attribuent gratiæ Filij Dei. Nullus enim hominum in cælum ascenderet, nisi Filius Dei pro salute nostra carnem sumpisset. Vel certè vitulos super altare imponent, quum deposita primi hominis vetustate, & mortalibus exuti exuviis, facti vituli, id est, innovati & puri in perpetuum vivent. Quod si, ut præmissum est, secundum moralem intelligentiam ædificationem Hierusalem accipere volumus, hunc quoque versum eidem intellectui hoc modo convenienter aptamus. Dicitur est David regi à Domino: *Non tu ædificabis mihi domum, quia vir sanguinum es:* postea verò filius ejus re & nomine pacificus, & sapientiæ gratiam à Domino ultra mortales obtinuit, & templum mirifici operis, sicut liber historiarum attestatur, Deo Israël ædificavit. In quo datur intelligi, quia dum cum hostilibus vitorum cuneis, virtutum oppositione confligimus, domum sapientiæ nequaquam ædificare valemus: ubi verò supereratis adversariorum agminibus, & passionum depulsa barbarie pacem in nobis factam, omnibus mentis imperiis carne jam obtemperante senseri.

mus; tunc corpus nostrum inviolabile templum Domino construimus: in quo & sacrificium quod ex zelo iustitiæ veritatem prædicantes offerimus, Deus accipit, & oblationes sanctarum meditationum, & igneferventis desiderij ardentium orationum holocausta assumit. Super altare quoque cordium nostrorum ponimus vitulos, cornua producentes & ungulas, si hereticorum sententias utriusque Testamenti auctoritate noverimus comminueri, & virtutes à vitiis per studium discretionis separare. Per ungulas enim vitulorum, quæ finduntur, discretionem accipimus: per cornua verò, utriusque Testamenti præcepta notamus. Vel certè cornua producimus, si etiam in his quæ carnis sunt, Deo placere studeamus. Cornu namque cum de carne sit, carnem superexcedens durefcit. Quisquis ergo carnis infirmitate deposita etiam per carnis obsequium opera virtutis effecerit, quasi cornua de carne producit.

Pf. 68.

PROOEMIUM QUINTI PSALMI Pœnitentialis.

Ratio pauperis cum anxius fuerit, & coram Domino effuderit preces suas.] Quis est iste pauper cujus in hoc Psalmo notatur oratio, nisi ille de quo ait Apostolus: *Qui cum esset dives, pauper pro nobis factus est?* Ipse enim ut nos divitiarum suarum efficeret participes, paupertatis nostræ suscepit necessitates. *Exinanivit namque semetipsum, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitum inventus ut homo: humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Sicut autem pauper pro nobis factus est, ita & pro nobis anxius est. Denique & pro nobis est morti traditus, & pro nobis in ligno suspensus. *Mortuus est enim, ut ait Apostolus, propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationem nostram.* Ex humana autem natura habuit ut anxietetur, ex qua habuit etiam ut moreretur. Orat ergo caput nostrum in Psalmo hoc, ut illuc reducamur per gratiam, unde per primi parentis cecidimus culpam. Potest etiam hac oratio convenire unicuique, qui pauperem se esse intelligit, & suarum miseriam necessitatum agnoscat: qui fallaces esse divitiarum sæculi istius considerat, & quam horrendum sit in manus Dei viventis incidere, pensat. Qui post tergum reductis oculis cogitat unde ceciderit, & circumspicit omnibus quæ imminet, quas invenerit calamitates attendit. Hæc itaque omnia ante mentis oculos omnis pauper congerat, & pauperem Christum pro nobis anxiatum considerans, miseriarum suarum multitudinem attendat: quanta gloria in Adam fuerit creatus recolligat, & in his omnibus anxiat, non in oculis hominum, sed coram Domino preces suas effundat, dicens.

1. Cor. 8.

Phil. 2. a

1. Cor. 15.

Rom. 4. d

Heb. 10. f

EXPLANATIO QUINTI PSALMI Pœnitentialis.

Domine exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat.

PSAL. CI. 1.

In hac oratione quam exposuimus sumus, quædam ipsi attribuantur capiti, quædam nostræ conveniunt infirmitati. Nec mirandum, si ea quæ nobis solummodo congruant, quasi sint sua Christus pronunciat. Unum quippe corpus est tota sancta universalis Ecclesia, sub Christo Jesu suo videlicet capite constituta. Unde ait Apostolus: *Ipse est caput corporis Ecclesie, qui est principium, primogenitus ex mortuis.* Ipsa est enim quæ per Prophetam jucundatur, & dicit: *Nunc exaltavit caput meum super inimicos meos.* Pater enim Filium, qui est caput Ecclesie, super inimicos ejus exaltavit, quum destructo mortis imperio, in suæ illuminatiæ æqualitate

Col. 1.

Pf. 26. e

S. REGO
IIM
m. 3